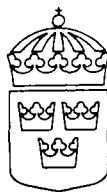

Regeringens proposition

1993/94:66

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder för ungdomar
och långtidsarbetslösa, m.m.

Prop.
1993/94:66

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 14 oktober 1993

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Börje Hörnlund
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att ett generellt anställningsstöd införs för att stimulera till nya reguljära arbeten. Stödet innebär ett avdrag från arbetsgivaravgifterna med 15 procentenheter för tillkommande anställda efter den 30 september 1993. Avdraget från avgifterna gäller under år 1994.

I propositionen föreslås vidare att den försöksverksamhet med arbetsplatsförlagd praktik för ungdomar - ungdomspraktik - som pågått sedan den 1 juli 1992 förlängs till utgången av juni 1995. Vidare föreslås vissa förändringar i försöksverksamheten. Förslagen innebär ett förtydligande av syftet med praktiken - nämligen att den i större utsträckning bör leda till anställning. Praktikanordnarna föreslås, med vissa undantag, bidra till finansieringen av åtgärden via ett mindre finansieringsbidrag för varje ungdomspraktikant. Bidraget föreslås till 1 000 kr per månad under den första sexmånadersperioden och till 3 000 kr per månad under de följande sex månaderna hos samme praktikanordnare.

Dessutom föreslås att det försök med arbetslivsutveckling (ALU) som pågått sedan den 1 januari 1993 förlängs till utgången av juni 1995. Högst 450 miljoner kronor inom ramen för anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder föreslås för kringkostnader i samband med en kraftigt utökad ALU-verksamhet under innevarande budgetår. Dessutom föreslås att högst 15 miljoner kronor av anslaget får användas till ersättning

för resekostnader för den som anvisats ALU. Det föreslås också att Prop.
högst 5 miljoner kronor av anslagsmedlen skall få disponeras för en 1993/94:66
delegation för ALU. Delegationens uppgift skall bl.a. vara att komma
med idéer och uppslag till hur ALU-verksamheten kan utvecklas.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
3	Behov av förändringar	9
	3.1 Utgångspunkter	9
	3.2 Problem och möjligheter	9
	3.3 Prioriteringar	10
	3.4 Fler reguljära arbeten	11
	3.5 Ungdomsarbetslöshet	12
	3.6 Regeländringar	12
	3.7 Långtidsarbetslöshet	13
	3.8 Avnämarna	14
	3.9 Kommunala insatser	14
4	Ungdomspraktik	15
	4.1 Ett modifierat åtgärdssystem	15
	4.2 Ungdomspraktik under sommaren	18
	4.3 Särskilda bestämmelser för funktionshindrade ungdomar	19
	4.4 Akademikerpraktik	19
	4.5 Genomförandet	20
5	Arbetslivsutveckling	21
6	Ett generellt anställningsstöd	29
7	Bidrag till samlingslokaler	31
8	Författningskommentarer	31
	8.1 Förslag till lag om generellt anställningsstöd	31
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 oktober 1993	34

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop.
1993/94:66

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till
 - a) lag om ändring i lagen (1992:322) om ungdomspraktikanter,
 - b) lag om fortsatt giltighet av lagen (1992:1331) om arbetslivsutveckling,
 - c) lag om generellt anställningsstöd,
 - d) lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter,
2. godkänner regeringens förslag om akademikerpraktik (avsnitt 4.4),
3. bemyndigar regeringen att begränsa de åldersgrupper som kan vara aktuella för ungdomspraktik (avsnitt 4.5),
4. godkänner att av medlen under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder
 - a) högst 450 miljoner kronor får användas för kringkostnader i samband med ALU-verksamhet (avsnitt 5),
 - b) högst 15 miljoner kronor får användas för resebidrag för ALU-anvisade som har särskilt höga resekostnader (avsnitt 5),
 - c) högst 5 miljoner kronor får disponeras för en delegation för arbetslivsutveckling (avsnitt 5.4),
5. godkänner regeringens förslag om bidrag till samlingslokaler (avsnitt 7).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:322) om ungdomspraktikanter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:322) om ungdomspraktikanter¹

dels att lagen skall fortsätta att gälla till utgången av juni 1995,

dels att nuvarande bestämmelse skall betecknas 1 §,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 2 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Regeringen får föreskriva att anordnare som tillhandahåller praktik för ungdomar skall betala finansieringsbidrag vid anvisning till ungdomspraktik.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

¹ Lagens giltighetstid senast förlängd 1993:721.

2.2 Förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1992:1331) om arbetslivsutveckling

Prop.
1993/94:66

Härigenom föreskrivs att lagen (1992:1331) om arbetslivsutveckling, som gäller till utgången av år 1994, skall fortsätta att gälla till utgången av juni 1995.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Arbetsgivare medges enligt bestämmelserna i denna lag ett generellt anställningsstöd. Lagen gäller inte statliga arbetsgivare.

2 § Med anställd avses i denna lag den som har en anställning med en arbetstid om minst 17 timmar per vecka i arbetsgivarens verksamhet och som för detta arbete uppbär sådan lön eller annan ersättning för vilken arbetsgivaravgifter skall betalas. Med anställd avses också annan som uppbär ersättning för arbete under motsvarande tid och för vilken arbetsgivaravgifter skall betalas.

3 § En arbetsgivare som efter den 30 september 1993 har ökat antalet anställda får göra ett avdrag enligt bestämmelserna i 3-6 §§ när han beräknar av de arbetsgivaravgifter han skall betala enligt 2 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter.

4 § Avdrag får för varje månad göras med ett belopp som motsvarar 15 procent av avgiftsunderlaget enligt 2 kap. 3-5 §§ lagen (1981:691) om socialavgifter multiplicerat med det antal anställda som vid månadens utgång överstiger antalet anställda efter utgången av september 1993 (nyanställda) dividerat med antalet anställda vid utgången av månaden.

5 § Om det finns intressegemenskap mellan två arbetsgivare anses den som var anställd hos en av arbetsgivarna vid utgången av september 1993 inte som nyanställd hos någon annan inom intressegemenskapen.

6 § Om en verksamhet förvärvats eller övertagits anses den som var anställd i verksamheten vid utgången av september 1993 inte vara nyanställd.

7 § I fråga om förfarandet vid avdrag från arbetsgivaravgifter enligt denna lag gäller bestämmelserna i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare.

8 § Belopp som dragits av från arbetsgivaravgifter enligt denna lag skall anses avse folkpensionsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994 och tillämpas på ersättning som betalas ut under tiden den 1 januari - den 31 december 1994.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Prop.
1993/94:66

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 1 §²

I denna lag ges bestämmelser om avgifter för finansiering av den allmänna försäkringen och vissa andra sociala ändamål.

Att denna lag tillämpas även i fråga om arbetsmiljöavgift och särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster framgår av lagen (1989:484) om arbetsmiljöavgift och lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Om nedsättning av socialavgifter som regionalpolitiskt stöd finns särskilda bestämmelser.

Om nedsättning av socialavgifter som regionalpolitiskt stöd och som generellt anställningsstöd finns särskilda bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Lagrådet

Lagförslagen faller inom Lagrådets granskningsområde. Lagförslagen under 2.1, 2.2 och 2.4 är enligt regeringens mening av sådan enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagförslaget under 2.3 är av så brådskande natur, att den fördröjning av ärendet som granskningen skulle medföra, skulle vara till avsevärd men. Lagen måste med anledning av det ekonomiska läget och situationen på arbetsmarknaden träda i kraft redan den 1 januari 1994. Lagrådets hörande bör därför underlåtas.

¹ Lagen omtryckt 1989:633.

² Senaste lydelse 1991:1841.

3.1 Utgångspunkter

Sviterna efter 1980-talets inflations- och spekulationsekonomi och därav följande obalanser i den svenska ekonomin, i kombination med en internationell lågkonjunktur, medför stora påfrestningar på arbetsmarknaden. Problemen kan lösas endast med en politik som skapar tillväxt och som är förenlig med en varaktig stabil ekonomisk utveckling med hög sysselsättning och låg inflation. Det internationella beroendet gör att tilltron till ekonomins långsiktiga utvecklingskraft avgör möjligheterna att bekämpa arbetslösheten på såväl kort som längre sikt.

För att alla, oavsett förutsättningar och hemort, skall ges goda möjligheter i livet krävs en stark ekonomi, som klarar kortsiktiga påfrestningar. Regeringens långsiktiga program mot obalanserna i de offentliga finanserna syftar till att vända utvecklingen i positiv riktning.

Underskotten utgör starka restriktioner för politiken. Deras storlek gör att saneringen medför smärtsamma övergångsproblem med krav på och uppoffringar av alla. Samtidigt innebär reformerna förbättringar av samhällsekonomin funktion. Stabilitets- och tillväxthinder undanröjs, incitamenten blir tydligare, nyföretagandet och valmöjligheterna ökar. Därmed kan produktiviteten öka, tillväxten skjuta fart och arbetslösheten minska på ett varaktigt sätt. Sverige skall komma stärkt ur krisen.

3.2 Problem och möjligheter

Arbetslösheten är vårt allvarligaste problem. Den innebär ett samhälls-ekonomiskt slöseri med resurser och leder till sociala problem och spänningar i samhällslivet. Kampen mot arbetslösheten står därför i centrum för den ekonomiska politiken.

Vägen ur arbetslöshetskrisen blir lång och mödosam. Att ytterligare skjuta de grundläggande strukturella ekonomiska problemen på framtiden skulle medföra ett växande och helt ohanterligt fördelningspolitiskt dilemma. Det skulle leda till bestående hög arbetslöshet, kraftigt minskade resurser till välfärdspolitiken och varaktigt sänkt levnadsstandard.

De stora underskotten i statens finanser innebär på kort sikt en dämpning och en fördröjning av konjunkturuppgången. På längre sikt utgör underskotten - och därmed en växande räntebörda - ett hot mot den grundläggande välfärden.

Kort- och långsiktiga problem måste ses i ett sammanhang. Tilltro till politikens långsiktighet ger styrka åt kampen mot arbetslöshet på kort sikt. Aktiv arbetsmarknadspolitik innebär en investering i människor. Kunskaper och färdigheter kan vidmakthållas och utvecklas. Det sker en bred upprustning av infrastrukturen. Därmed främjas produktivitet och tillväxtkraft i hela landet. Uppdelningen mellan människor och landsdelar motverkas.

Under mandatperioden har en rad åtgärder vidtagits mot arbetslösheten. Utöver stora tillskott till arbetsmarknadspolitiska insatser av traditionellt snitt kan nämnas utbyggnaden av ett tredje gymnasieår, fler platser inom högskolan, infrastrukturinvesteringar, ROT-verksamhet, ungdomspraktik och arbetslivsutveckling.

De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna har ökat snabbt efter sommaren och den öppna arbetslösheten har pressats ned. En fortsatt utbyggnad av de arbetsmarknadspolitiska insatserna under hösten kan förväntas ge en ytterligare nedgång av den öppna arbetslösheten. Antalet ungdomar inom ungdomspraktik ökade till ca 45 000 i början av oktober och ökningen fortsätter. Totalt omfattades nästan 170 000 personer av olika åtgärder i slutet av september. Med anvisade medel beräknas 290 000 personer i genomsnitt per månad kunna få del av olika konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska insatser under resten av budgetåret. Härtill kommer ett stort antal personer i utbildningsvikariat och arbetslivsutveckling, som finansieras på annat sätt.

Det svenska näringslivets konkurrenskraft har starkt förbättrats genom främst ett hårt rationaliseringsarbete, valutakursförändringar, sänkta arbetsgivaravgifter, minskad korttidsfrånvaro samt sänkta räntenivåer. Den förbättrade konkurrenskraften har också slagit igenom i form av bl.a. en ökad orderingång, produktion och export. Effekterna på arbetsmarknaden kommer alltid med en betydande eftersläpning. Noteras kan emellertid en stark nedgång av antalet varsel om uppsägning samt att antalet nyanmällda platser har upphört att minska.

Kommuner och landsting har under de senaste åren bedrivit ett intensivt arbete i syfte att utveckla och effektivisera verksamheten. En fortsatt koncentration på huvuduppgifterna i form av vård och omsorg om barn, gamla och sjuka samt utbildning är nödvändig liksom ett utvecklingsarbete i syfte att effektivisera och stärka medborgarnas valfrihet.

3.3 Prioriteringar

Kampen mot långtidsarbetslöshet, och då inte minst bland våra ungdomar, måste ställas ännu mer i förgrunden av två skäl:

1. Samhället har ett ansvar för att ungdomarna länkas in i arbetslivet och därmed ges möjlighet att tillfredsställa sina förväntningar och använda sina resurser i samhällsbyggandet. Att åsidosätta det ansvaret kan försvaga vår ställning som välfärdsnation. Den växande arbetslösheten bland de unga kan också hota näringslivets framtid.

2. Långtidsarbetslöshet innebär stora individuella påfrestningar. Samtidigt medför den att omfattande produktiva resurser, som kunde användas för att stärka ekonomin, läggs i träda och riskerar att raseras. Erfarenheterna från omvärlden i det avseendet förskräcker.

De förslag vi strax kommer att redogöra för avser att ta till vara landets mänskliga resurser. De är ett uttryck för arbetslinjen - trots den mycket låg arbetskraftsefterfrågan.

Förslagen är ägnade att ge de arbetslösa produktiva och utvecklande alternativ, med möjlighet till stor omfattning och omedelbar effekt, att motverka ytterligare arbetslöshet inom kommuner och landsting samt att underlätta återgången till en reguljär arbetsmarknad med utveckling och tillväxt i våra företag. Det förslag om ett tidsbegränsat generellt anställningsstöd som vi förordar syftar till att stimulera till nyanställningar på den reguljära arbetsmarknaden och till att omvandla den omfattande övertiden till fler arbeten. Därmed tas också de möjligheter den ordinarie arbetsmarknaden erbjuder bättre till vara.

3.4 Fler reguljära arbeten

Arbetslösheten i Sverige är mycket hög. Detta trots att många företag, i synnerhet de som exporterar eller konkurrerar med importerande företag, i dag upplever en starkt förbättrad situation.

Många arbetsgivare vågar inte nyanställa, präglade av svårigheterna att anpassa verksamheten när det tidigare gick dåligt. I stället låter de redan anställda arbeta övertid. Den övertid som nu tas ut motsvarar ca 50 000 arbeten.

Samtidigt blir alltför människor långtidsarbetslösa och riskerar att slås ut. Detta är inte bara ett stort socialt problem; det försvårar också återgången till en väl fungerande arbetsmarknad längre fram. I många andra europeiska länder uppstår överhettningstendenser med åtföljande löneinflation redan vid sådana arbetslöshetstal som vi har i Sverige i dag. En bestående långtidsarbetslöshet måste därför motverkas.

De av regeringen föreslagna förbättringarna i möjligheterna till prov- och visstidsanställning bidrar till att motverka en sådan utveckling och till att tidigarelägga och förstärka sysselsättningsuppgången när produktionen ökar. Det generella anställningsstöd (GAS) som föreslås i denna proposition är ett viktigt komplement till dessa förändringar.

Syftet med GAS är att konstruera ett system som är så enkelt och lättfattligt som möjligt och som omfattar alla icke-statliga arbetsgivare. Systemet kan sammanfattas så här: Stödet innebär en nedsättning av arbetsgivaravgifterna med 15 procentenheter under år 1994 för den nettoökning av sysselsättningen som sker efter den 30 september 1993 jämfört med antalet sysselsatta vid slutet av den månaden.

Förslaget innebär en omläggning av politiken i riktning mot marknadsmissiga, "riktiga", arbeten. Till skillnad från många andra arbetsmarknadsåtgärder finns en mycket hög grad av privat medfinansiering, vilket medför att sysselsättningen ger ett samhällsekonomiskt värdefullt produktionstillskott.

GAS innebär att kostnaden för att öka sysselsättningen minskas. Vi är nu, av allt att döma, i inledningsfasen till en konjunkturuppgång, varvid stödet kan förväntas tidigarelägga anställningar som i annat fall skulle ske senare.

Vidare kommer kostnaden för att nyanställa att minska, vilket stärker de arbetslösas ställning gentemot dem som redan har jobb.

Ungdomspraktiken infördes i ett läge då tillgängliga åtgärder för att hindra en accelererande ungdomsarbetslöshet var helt otillräckliga. Det gällde att snabbt motverka att tiotusentals ungdomar avvisades från arbetsmarknaden och gavs budskapet att de var obehövlige. Arbetsförmedlingen gavs ett verkningsfullt instrument. En okomplicerad åtgärd möjliggjorde att även små företag kunde anordna praktik.

Åtgärden har uppfyllt målen. Ungdomarna själva har positiva erfarenheter och dessa omdömen delas av praktikanordnarna. Samtidigt har kritik riktats mot ungdomspraktiken för att den medför en viss undanträngning av reguljära arbeten.

När åtgärden infördes gjordes en bedömning av riskerna, eftersom sådana aldrig helt kan undvikas. Arbetsförmedlingen har med de resurser den förfogar över uppfyllt sitt ansvar väl. Den har stävjat missförhållanden. I stället har ungdomar och vuxna verkat sida vid sida och ett utbyte av kunskaper och erfarenheter har skett mellan generationerna. Kritiken väger därför lätt. Alternativet hade varit sysslolöshet med permanent kontantbidrag.

Uppföljningar av åtgärden visar emellertid också på en viss ensidighet. Inledningsvis gynnade ungdomspraktiken i mindre utsträckning konkurrenssvaga kategorier som långtidsarbetslösa, lågutbildade och invandrare. Under våren 1993 uppmärksammades dessa och behoven kunde tillgodoses i något större utsträckning. Det är viktigt att ytterligare ansträngningar görs för dessa grupper.

Ungdomspraktiken har givit ungdomarna värdefull erfarenhet av arbetslivet. Den har skapat en god grund för yrkesvalet och motivation för fortsatta studier. Den låga volymen under sommaren 1993 medger en kraftig ökning av ungdomspraktiken under resten av budgetåret.

3.6 Regeländringar

Ungdomspraktiken är en tidsbegränsad åtgärd i ett unikt svårt arbetsmarknadsläge. Det är nu lägligt att modifiera systemet så att praktiken i ännu större utsträckning leder till reguljär anställning. Detta kan ske genom att för praktikanordnarna tydliggöra ungdomspraktikens syfte.

Som ett led i arbetsmarknadspolitikens finansiering föreslår vi att under de första sex månaderna praktik skall anordnarna åta sig att betala ett finansieringsbidrag om 1 000 kr per månad för varje ungdomspraktikant. Därefter kan praktiken förlängas med ytterligare sex månader. Om detta sker hos samme anordnare blir bidraget 3 000 kr per månad. Om den förlängs hos en annan anordnare blir det 1 000 kr per månad. Förlängningen stärker ungdomarnas position vid konjunkturuppgången.

Ungdomspraktiken skall avvecklas stegvis och smidigt så fort situationen medger det. Osäkerheten om konjunkturutvecklingen är stor. För att inte ändringar av regler rörande finansieringsbidraget eller de ålders-

grupper som omfattas onödigtvis skall försenas, och för att inte pågående verksamhet skall ryckas sönder av att förändringar annonseras i förväg, bör regeringen bemyndigas att avgöra när och hur sådana åtgärder skall vidtas.

Prop.
1993/94:66

3.7 Långtidsarbetslöshet

Människor kan brytas ner av långvarig arbetslöshet. Risk finns för passivitet och isolering. De förlorar social förankring och strukturen i det dagliga livet bryts ner. En utveckling som riskerar att göra det svårare och ibland omöjligt att komma tillbaka till arbetsmarknaden.

Utslagning medför stora skadeverkningar för såväl individen som samhället. Kostnaderna för de sociala skyddssystemen stiger. Arbetsmarknadens funktionssätt påverkas negativt när fler förlorar anknypningen till arbetsmarknaden. Den strukturella arbetslösheten stiger och inflationsdrivande flaskhalsar uppstår tidigare i konjunkturuppgången.

Arbetslivsutveckling (ALU) infördes bl.a. för att motverka ökningen av långtidsarbetslösheten. Åtgärden avser att stimulera och använda den individuella och lokala initiativrikedom som behövs för att ge de arbetslösa själva möjlighet att konstruktivt bidra till sin egen och samhällets utveckling.

Varje människa besitter resurser. Därför måste de arbetslösas vilja, kunskap och förmåga till aktivitet och utveckling tas till vara. Det gagnar lokalt näringsliv och gör att samhällsuppgifter som annars inte skulle bli utförda kommer till stånd. Därmed skapas nära kontakt med arbetslivet utan störningar på den reguljära arbetsmarknaden. Det underlättar återinträdet i arbetslivet och bidrar till utveckling på den egna orten.

Nya lokala samverkansformer mellan enskilda människor, kommuner, organisationer och företag har lett till uppslag och otraditionella initiativ. De har haft och har stor betydelse för både individen och de lokala förutsättningarna att utveckla ort och bygd såväl ekonomiskt som kulturellt, natur- och miljömässigt.

Det går inte att öka de sedvanliga arbetsmarknadspolitiska åtgärderna i någon högre grad. De kostnadmässiga och praktiska gränserna har i det närmaste nåtts. Utbildningsmöjligheterna har byggts ut kraftigt och kommunerna kan inte finansiera någon väsentlig ökning av beredskapsarbeten. ALU är i dagsläget den enda åtgärd som volymmässigt kan få en verkningsfull effekt och hejda utvecklingen av långtidsarbetslösheten.

I likhet med ungdomspraktiken har ALU mött kritik för att verksamheten tar bort arbeten från den reguljära arbetsmarknaden. Det har förekommit vissa missförhållanden. AMS visar emellertid i en uppföljning av åtgärden den 28 maj 1993 att dessa är begränsade. Åtgärden är med de regler som har upprättats inte konkurrenssnedvridande. De mindre lyckade projekten bottnar sannolikt i bristande kunskap och erfarenhet i ett initialskede.

Det gäller nu att bygga på de erfarenheter som har erhållits och ytterligare sträva efter att finna projekt som är meningsfulla utan att den reguljära arbetsmarknaden störs.

Prop.
1993/94:66

3.8 Avnämarna

ALU väckte direkt stort intresse och projekten kom snabbt i gång. Länsarbetsnämndernas praxis för hur medlet används spänner över ett vitt fält. Det gäller nu att ta vara på de bästa erfarenheterna. Till skillnad från andra insatser är inte ekonomin restriktionen för ALU-åtgärderna. Alternativkostnaden - kontantersättning - är i stort densamma. Begränsningen är bristen på samordning av behoven och kapaciteten att identifiera, organisera och driva projekten. Idéer, uppslag och goda erfarenheter måste spridas. Det gäller också att bredda ALU-verksamheten så att fler kvinnor och invandrare får del av den.

För att utveckla tillgången på möjligheter och idéer i landet kommer regeringen senare att inrätta en idé- och avnämardelegation för arbetslivsutveckling. Delegationen skall aktivera avnämarna genom att informera, engagera och mobilisera näringsliv, kommuner, myndigheter och organisationer i arbetet med att ta till vara den kapacitet de arbetslösa besitter. Målet skall vara ambitiöst: bekämpa all långtidsarbetslöshet!

Delegationen skall sprida idéer till och goda exempel på väsentliga uppgifter. Den skall vägleda och informera om hur insatserna kan utformas så att den reguljära arbetsmarknaden inte påverkas. Den skall vidare bidra till opinionsbildning och utvärdering. Delegationen skall även gå igenom möjligheterna att öka andelen ALU-projekt med betydelse för näringslivet utan att konkurrensen mellan olika företag störs.

Delegationen skall vara källa till uppslag och en kanal mellan avnämarna för idéer om hur ALU bäst kan användas i ett svårt arbetsmarknadsläge.

3.9 Kommunala insatser

Efter att ha uppvisat underskott varje år sedan år 1985 förstärks utvecklingen av kommunsektorns finansiella sparande under åren 1992 och 1993. De positiva resultaten är emellertid tillfälliga. Under år 1994 beräknas det finansiella sparandet för kommunsektorn försämrats. Kostnaderna för den kommunala konsumtionen beräknas minska åren 1993 och 1994, samtidigt som lönerna fortsätter att öka förhållandevis långsamt.

Det är nödvändigt för utvecklingen av svensk ekonomi att förändringsarbetet i kommuner och landsting bedrivs vidare. Någon förstärkning av den kommunala ekonomin genom ytterligare ökning av statliga anslag är inte möjlig. En sådan lösning skulle undergräva förtroendet

för svensk ekonomi och fördröja den konjunkturuppgång som krävs för att minska arbetslösheten.

Prop.
1993/94:66

Med nu aktuella bedömningar av den kommunala ekonomin och planerade begränsningar av antalet kommunalt anställda bör kommuner och landsting ha relativt goda möjligheter att också beakta arbetsmarknaden vid genomförandet av erforderliga förändringar. Det är av största vikt att den arbetsmarknadspolitiska arsenalen utnyttjas optimalt för att stödja ett sådant förändringsarbete och motverka arbetslöshet. Frågorna bör lösas genom lokala förhandlingar mellan länsarbetsnämnder, kommuner och landsting på samma sätt som gäller för övriga arbetsmarknaden.

4 Ungdomspraktik

4.1 Ett modifierat åtgärdssystem

Regeringens förslag: Den som tillhandahåller praktik för ungdomar skall, med vissa undantag, efter överenskommelse med arbetsförmedlingen betala ett bidrag som en delfinansiering av åtgärden (finansieringsbidrag).

Finansieringsbidraget skall under de första sex månaderna vara 1 000 kr per månad för varje ungdomspraktikant.

Anvisningstiden för en praktikant kan förlängas i ytterligare sex månader. Om detta sker hos samme anordnare skall finansieringsbidraget vara 3 000 kr per månad. Om förlängningen sker hos annan anordnare blir bidraget hos denne 1 000 kr per månad.

Verksamheten med ungdomspraktik förlängs till att avse även tiden den 1 juli 1994 - den 30 juni 1995.

Skälen för regeringens förslag: Det nuvarande systemet med ungdomspraktik som infördes den 1 juli 1992 har gett arbetssökande ungdomar under 25 år möjlighet till praktik i arbetslivet. Alternativet för de ca 120 000 ungdomar som under budgetåret 1992/93 anvisades ungdomspraktik hade i mycket hög utsträckning varit sysslolöshet och passivt uppbärande av kontantbidrag. Praktiken har i stället gett ungdomarna arbetslivserfarenhet. Många har givits möjlighet att behålla och öka den kompetens som de inhämtat genom bl.a. teoretisk utbildning. De har samtidigt fått möjlighet att presentera sig för presumtiva arbetsgivare och har därmed ökat sina möjligheter att få ett reguljärt arbete. För den grupp ungdomar som ännu ej varit klar med sin yrkesutbildning har praktiken utgjort en bra grund för yrkesval och skapat motivation för fortsatta studier.

Syftet att ungdomspraktiken främst skulle inriktas mot privata näringslivet har uppnåtts. Enligt en enkätundersökning av AMS i januari

1993 fick 58 % av ungdomarna praktik vid enskilda företag, 35 % inom den offentliga sektorn och 6,5 % hos ideella organisationer.

AMS har i oktober 1993 redovisat erfarenheter och resultat av ungdomspraktiken från juli 1992 till augusti 1993. Under denna period fick 137 378 personer beslut om att börja ungdomspraktik. I september 1993 var antalet ungdomar i ungdomspraktik 42 581, nära 11 000 fler än i september 1992.

I genomsnitt fick 21,2 % av dem som deltagit i ungdomspraktik under budgetåret 1992/93 arbete. I detta innefattas arbete på den reguljära arbetsmarknaden, arbete med lönebidrag, skyddat arbete hos offentliga arbetsgivare och Samhall. Tendensen har varit att en stigande andel av ungdomspraktikanterna fått reguljärt arbete.

Ungdomar med högre utbildning fick arbete i större utsträckning än övriga. Av de 80 % som hade gymnasiekompetens fick 23,3 % arbete mot 14,0 % av dem som endast hade grundskolekompetens.

Andelen som fick arbete av de 5 % som hade arbetshandikapp och av de 3,5 % som var utomnordiska medborgare var ungefär hälften av vad som gällde för genomsnittet.

En kartläggning gjord på uppdrag av Arbetsmarknadsdepartementet om "Arbetsgivarnas kunskaper om och inställning till ungdomspraktik" (IMU-Testologen september 1992) visade att drygt 40 % av de tillfrågade arbetsgivarna var intresserade av att ta emot ungdomspraktikanter framför allt då man trodde att åtgärden underlättar framtida rekrytering och fungerar som en form av provanställning. Enligt en annan intervjuundersökning (TEMO februari 1993) har ungdomarna själva uppskattat praktiken då den i stor utsträckning legat i linje med deras framtidsmål och då de anser sig ha blivit väl omhändertagna och därmed trivts på sina arbetsplatser.

Viss kritik har framförts mot ungdomspraktiken att den kan ha inneburit undanträngning av reguljärt arbete. Enligt vår mening är det oundvikligt att vissa problem uppstår när en åtgärd, för att förhindra stigande arbetslöshet, får en sådan stor omfattning som ungdomspraktiken. Det gäller även andra arbetsmarknadspolitiska insatser som t.ex. beredskapsarbeten. Undanträngningseffekten skall jämföras med att ca 120 000 ungdomar har fått värdefull praktik i arbetslivet föregående budgetår.

Systemet med ungdomspraktik är en tidsbegränsad åtgärd i ett mycket svårt arbetsmarknadsläge. Det är viktigt att anpassa systemet till det faktiska konjunkturläget. Vår bedömning är att det nu är tid att modifiera systemet så att praktiken i ännu högre grad leder till reguljär anställning efter praktikperiodens slut. Ungdomspraktiken är begränsad i tiden t.o.m. den 30 juni 1994. Även om det nu finns tecken på en positiv utveckling av ekonomin kommer det svåra arbetsmarknadsläget för ungdomar att kvarstå även därefter. Vi föreslår därför att ungdomspraktiken förlängs t.o.m. den 30 juni 1995.

Enligt vår mening bör ett modifierat system med ungdomspraktik där praktikanordnaren åtar sig att betala ett bidrag till staten för varje ungdomspraktikant införas. Utöver tidigare krav på att tillhandahålla inskolning, handledning och praktisk yrkesutbildning får praktikanordnarna

även åta sig en delfinansiering av systemet för ungdomspraktik vilket motiveras av bl.a. statsfinansiella skäl. I en överenskommelse med arbetsförmedlingen åtar sig praktikanordnaren att under de första sex månaderna av ungdomspraktiken betala ett finansieringsbidrag om 1 000 kr per månad för varje ungdomspraktikant som anordnaren tar emot.

Arbetsförmedlingen skall redan inför beslut om anvisning till den första praktikperioden diskutera med praktikanordnaren om möjligheterna för ungdomspraktikanten att efter praktiken övergå till reguljärt arbete, arbete med rekryteringsstöd eller om ytterligare en praktikperiod kan ordnas. Det är en diskussion som måste föras med utgångspunkt från såväl den unges förutsättningar, kompetens och intresseinriktning, som praktikuppgifternas innehåll och utvecklingsmöjligheter.

Efter den inledande sexmånadersperioden kan ungdomspraktiken förlängas med ytterligare sex månader hos samme praktikanordnare om denne överenskommer med arbetsförmedlingen att anställa den unge efter praktikperiodens slut. Under denna period höjs enligt överenskommelse finansieringsbidraget till 3 000 kr per månad.

Noggranna överväganden bör föregå en anvisning av en ny ungdomspraktikant till en praktikanordnare som ej har erbjudit tidigare praktikant reguljär anställning eller anställning med rekryteringsstöd. Detsamma skall gälla när anordnaren inte har erbjudit en förlängning av ungdomspraktiken.

Ungdomar som efter sex månader i ungdomspraktik inte kan få reguljärt arbete och ej heller förlängning av sin ungdomspraktik hos samme praktikanordnare skall liksom hittills kunna anvisas ny ungdomspraktik hos annan praktikanordnare. Finansieringsbidraget för denne nye praktikanordnare blir då 1 000 kr per månad.

Finansieringsbidragen är avdragsgilla i praktikanordnarnas rörelse. Finansieringsbidrag skall erläggas av alla anordnare utom i vissa fall. Vi återkommer strax till dessa (avsnitten 4.3 och 4.4). En anvisning till en ungdomspraktikplats hos anordnare som inte betalar förfallna bidrag skall återkallas.

Ungdomarna skall i likhet med nu i första hand anvisas platser inom det enskilda näringslivet och då främst vid små - även enmansföretag - och medelstora företag. För att underlätta framtagningen av praktikplatserna kan hjälp tas av parterna på arbetsmarknaden. Det är också viktigt att ungdomarna själva tar en mycket aktiv del i och ansvar för att hitta lösningar på sin arbetslöshetssituation.

Av AMS rapport den 1 mars 1993 "Ungdomsarbetslöshet och arbetsmarknadspolitiska åtgärder för ungdomar" framgår att långtidsarbetslösa ungdomar samt ungdomar med handikapp och ungdomar med utländskt medborgarskap var underrepresenterade bland de ungdomar som anvisats en praktikplats i förhållande till sin andel av de arbetslösa ungdomarna. Dessa prioriterade målgrupper för arbetsmarknadsåtgärder måste få den uppmärksamhet och det stöd av arbetsförmedlingen som är en förutsättning för att de skall få tillträde till arbetslivet. Dessa gruppers andel i ungdomspraktik måste därför överstiga deras andel av de arbetslösa.

Administrationen av utbildningsbidragen bör tills vidare ske enligt de regler och rutiner som arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsinstitutet och försäkringskassan utformat för utbildningsbidrag vid deltagande i ungdomspraktik. Detta innebär att länsarbetsnämnden prövar rätten till utbildningsbidrag medan försäkringskassan beräknar och betalar ut bidraget. Vi vill här erinra om att formerna för administrationen av utbildningsbidragen för närvarande ses över inom Arbetsmarknadsdepartementet.

För innevarande budgetår har beräknats att 100 000 ungdomar i genomsnitt per månad kommer att delta i ungdomspraktik. Kostnaden härför har beräknats till 7,9 miljarder kronor. Enligt våra beräkningar innebär det föreslagna finansieringsbidraget att, under perioden januari - juni 1994, praktikanordnarna kommer att erlægga bidrag på sammanlagt ca 300 miljoner kronor till staten. Helårseffekten av det föreslagna finansieringsbidraget beräknas vid oförändrad volym till ca 1,0 miljarder kronor netto efter skatt. Utfallet är beroende av omfattningen på 3 000-kronorsplatserna.

Kostnaden för innevarande budgetår för ungdomspraktik under sommaren, som vi strax återkommer till, dvs. endast juni månad 1994, ryms inom anslaget.

Det bör ankomma på regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att besluta om de närmare rutinerna m.m. för administrationen av finansieringsbidraget. Finansieringsbidraget skall föras till inkomsttitel 2524 Bidrag för ungdomspraktik.

Förslaget om att ungdomspraktiken skall pågå även under perioden den 1 juli 1994 - den 30 juni 1995 bör genomföras genom ändring i lagen (1992:332) om ungdomspraktikanter.

4.2 Ungdomspraktik under sommaren

Regeringens förslag: Ungdomspraktik som har anvisats före den 1 maj skall kunna sträcka sig även över perioden juni - augusti. Detta skall dock inte gälla för traditionella feriearbetsområden.

Skälen för regeringens förslag: Sommaren 1993 hade endast ungdomar med registrerat handikapp samt de ungdomar som annars skulle utförsäkras från arbetslöshetskassa eller kontant arbetsmarknadsstöd rätt att delta i ungdomspraktik mer än en månad under perioden juni - augusti. Skälet var att den reguljära sommararbetsmarknaden för ungdomar inte skulle ersättas med ungdomspraktik. Normalt stiger alltid sysselsättningen under sommarmånaderna. Det beror bl.a. på det stora antal ungdomar som sommararbetar. I det nuvarande dåliga arbetsmarknadsläget är dessa möjligheter emellertid begränsade.

Att stanna kvar på en ungdomspraktikplats under sommaren bör väsentligt öka den unges möjligheter till reguljärt arbete under hösten. Därför bör möjligheten till praktik som har anvisats före den 1 maj

utvidgas till att avse hela sommaren. För att ytterligare understryka att ungdomspraktiken skall leda till reguljärt arbete, bör praktikplatser under ferieperioden (den 15 juni - 15 augusti) inte få avse traditionella feriearbetsområden som hotell och restaurang, handel, vård och omsorg m.m. Anvisningar under denna period bör också ske med ett uttalat syfte på möjligheten till kommande reguljärt arbete.

Ungdomar som önskar göra uppehåll i praktikplatsplacering under den normala semesterperioden bör kunna få göra detta. Utbildningsbidrag lämnas naturligtvis inte under sådan ledighet.

Prop.
1993/94:66

4.3 Särskilda bestämmelser för funktionshindrade ungdomar

Regeringens förslag: Vid behov skall praktikplatser kunna anvisas utan att praktikanordnarna åtar sig att betala finansieringsbidrag för ungdomar som omfattas av 1 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade eller som till följd av psykiatrisk vård eller som på annat sätt har en dokumenterad och långvarig kontakt med den psykiatriska vården eller som har fått sin skolgång fördröjd till följd av ett varaktigt fysiskt funktionshinder eller som av socialmedicinska skäl genomgår rehabilitering.

Skälen för regeringens förslag: De funktionshindrade ungdomarna bör ha samma möjlighet som andra ungdomar att länkas in i arbetslivet och därmed ges möjlighet att tillfredsställa sina förväntningar och använda sina resurser i samhällsbyggandet. Arbetslinjen skall gälla även för de funktionshindrade ungdomarna. Antalet förtidspensioneringar bland ungdomar bör minimeras. Det är därför särskilt viktigt att arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsinstitutet utarbetar en utvecklingsplan utifrån dessa ungdomars behov och förutsättningar. Tiden i ungdomspraktik skall användas till att skapa förutsättningar för ungdomarna att delta i arbetslivet även efter uppnådda 25 år.

För att underlätta för dessa ungdomar att få ungdomspraktik bör anordnaren vid behov kunna befrias från finansieringsbidrag.

4.4 Akademikerpraktik

Regeringens förslag: Praktikanordnaren betalar inget finansieringsbidrag för ungdomspraktik i högst tre månader som anvisas ny-examinerade ungdomar i åldern 25 - 29 år med högskoleutbildning om minst 120 poäng. Regeringen bemyndigas att vid behov utvidga antalet platser för akademikerpraktik.

Skälen för regeringens förslag: En grupp arbets sökande vars arbetsmarknadssituation försvårats kraftigt under det senaste året är de ny-

examinerade högskoleutbildade som fyllt 25 år. Fr.o.m. innevarande budgetår kan dessa ungdomar få ungdomspraktik i högst tre månader. Praktiken bör efter tre månader övergå till reguljärt arbete eller arbete med rekryteringsstöd i högst sex månader.

Prop.
1993/94:66

Vi anser det inte lämpligt att så snart efter införandet av denna nya åtgärd ändra regelsystemet genom att införa ett finansieringsbidrag. Detta skulle enbart skapa osäkerhet bland samtliga berörda. På sikt bör man emellertid också överväga denna åtgärds finansiering.

Vi vill i stället poängtera vikten av att akademikerpraktiken håller en mycket hög kvalitet. Praktiken bör vara förlagd inom det verksamhetsområde till vilket praktikanternas utbildning syftar. Vidare skall praktikplatsanordnarna ansvara för att introduktion och handledning är sådan att de unga akademikerpraktikanterna på ett bra sätt ges möjlighet att komplettera sin teoretiska kompetens med praktisk tillämpning.

Om praktiken skall uppfattas som meningsfull av dessa mycket välutbildade ungdomar bör den utformas så att den leder till ökade möjligheter till reguljärt arbete. Arbetsförmedlingen skall därför redan vid anvisning till akademikerpraktiken förhandla med praktikanordnaren om utformningen och övergången till arbete med eller utan rekryteringsstöd efter tre månaders praktik.

Syftet med akademikerpraktiken är att förkorta tiden mellan avslutad utbildning och arbete inom utbildningsområdet för nyexaminerade akademiker. Om denna tid blir alltför lång, på grund av den svåra arbetsmarknadssituationen, riskerar de att förlora värdefull kompetens. Detta är ett problem såväl för den enskilde individen som för samhället. Dessa välutbildade ungdomar behövs för att utveckla vårt näringsliv och samhälle.

Riksdagen har tidigare beslutat, på förslag från regeringen, att verksamheten skall begränsas till 3 000 platser (prop. 1992/93:150 bil. 8, bet. 1992/93:FiU30, rskr. 1992/93:447). Vi föreslår att regeringen bemyndigas att vid eventuellt behov utvidga ramen för akademikerpraktik inom ramen för oförändrade resurser.

4.5 Genomförandet

Regeringens förslag: När det modifierade systemet med ungdomspraktik införs den 1 januari 1994 skall de tidigare bestämmelserna gälla för ungdomspraktik som har påbörjats senast den 31 december 1993, dock i högst sex månader.

För att arbetsmarknaden för ungdomar så snart som möjligt skall kunna återgå till det normala, bemyndigas regeringen att ändra nivån på finansieringsbidragen. Vidare bemyndigas regeringen i samma syfte att begränsa de åldersgrupper som är aktuella för ungdomspraktik.

Skälen för regeringens förslag: För att få en successiv övergång till det modifierade systemet med ungdomspraktik, med ett finansieringsbidrag, bör särskilda övergångsbestämmelser gälla. Vi föreslår därför att för ungdomspraktik som har påbörjats senast den 31 december 1993, skall de tidigare bestämmelserna gälla, dock i högst sex månader. Skälet är att det är mycket viktigt att systemet med ungdomspraktik kan uppnå den omfattning som krävs för att den öppna ungdomsarbetslösheten skall kunna hållas nere.

En viktig förutsättning för en anpassning till konjunkturutvecklingen och för att så snabbt som möjligt återgå till en reguljär arbetsmarknad är att beslut om finansieringsbidragens storlek och en sänkning av den högsta åldern för dem som kan anvisas ungdomspraktik, kan tas utan dröjsmål.

Det finns i dag tecken på en positiv utveckling inom såväl den svenska som den internationella ekonomin. Det är emellertid mycket svårt att förutse i vilken omfattning och när detta kommer att påverka situationen på den svenska arbetsmarknaden. Regeringen bör därför bemyndigas av riksdagen att ändra nivåerna på finansieringsbidragen och att begränsa de åldersgrupper som nu kan få ungdomspraktik.

Förslagen i denna proposition om finansieringsbidrag bör genomföras genom ett tillägg till lagen (1992:322) om ungdomspraktikanter med innebörden att regeringen får föreskriva om finansieringsbidrag vid anvisning till ungdomspraktik.

Regeringen kommer att uppdra åt AMS att senast den 1 maj 1994 redovisa de arbetsmarknadspolitiska insatserna och dessas resultat för ungdomar, med särskild vikt lagd på de förändrade förutsättningar som införandet av det modifierade systemet med ungdomspraktik inneburit.

5 Arbetslivsutveckling

Regeringens förslag: För att omfattningen på arbetslivsutvecklingen (ALU) skall kunna öka väsentligt, skall högst 450 miljoner kronor av de disponibla medlen under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder få användas för kringkostnader i samband med ALU-verksamhet. Vidare skall av samma medel högst 15 miljoner kronor få användas till ersättning för resekostnader för ALU-anvisade med särskilt långa resvägar.

Av anslagsmedlen skall dessutom högst 5 miljoner kronor få disponeras för en särskild delegation för arbetslivsutveckling.

Försöksverksamheten med ALU förlängs till att avse även tiden den 1 januari - den 30 juni 1995.

Skälen för regeringens förslag: Av de problem som samhället nu ställs inför är långtidsarbetslösheten ett av de allvarligaste. Antalet långtidsarbetslösa har ökat dramatiskt under det senaste året. I september 1992 var 62 000 personer långtidsarbetslösa enligt AMS statistik.

Ett år senare hade antalet stigit till 119 000 personer. Nära var tredje arbetslös är i dag långtidsarbetslös.

Prop.
1993/94:66

AMS prognoser tyder på att långtidsarbetslösheten också kommer att vara mycket hög framöver. Regeringen har därför föreskrivit att bl.a. långtidsarbetslösa skall prioriteras i Arbetsmarknadsverkets verksamhet. Vi riskerar annars att en del av arbetskraften kommer att mista fotfästet på arbetsmarknaden.

Bland de arbetslösa finns många med kvalificerad utbildning och lång yrkeserfarenhet. Målet måste vara att behålla och utveckla denna kompetens och deras kontakt med arbetsmarknaden.

Vad innebär arbetslivsutveckling?

Arbetslivsutveckling (ALU) är en åtgärd som skapats för att förstärka arbetslinjen. I stället för att arbetslösa får arbetslöshetsersättning, får de genom ALU tillfälle att utföra sysslor, som annars inte skulle ha utförts. Föreningar och organisationer får en möjlighet att utveckla sin verksamhet. Det lokala näringslivet kan få fler impulser och chanser att förnyas. En grundläggande förutsättning är att ALU-insatser inte får ersätta arbeten på den reguljära arbetsmarknaden eller snedvrida konkurrensen.

Inriktningen på åtgärden

Det finns runt om i samhället omfattande sysslor som är angelägna men som inte blir utförda även om den ekonomiska situationen förbättras. Det finns kompetent arbetskraft som behöver och kräver sysselsättning. ALU är en lämplig åtgärd för att matcha dessa.

Det är därför av största vikt att ta fram så många ALU-projekt som möjligt. Inom bl.a. följande områden finns ett avsevärt antal uppgifter som kan utföras med hjälp av ALU:

- Förberedelser för starta-eget-bidrag
- Naturvård
- Miljösatsningar på bred front
- Kulturmiljövård
- Introduktion av flyktingar
- Otraditionella yrkesval
- Turism
- Idrott- och friluftsliv
- Stödprojekt i Östersjöområdet
- Kompletterande insatser för äldre och funktionshindrade
- Samhällsinformation
- Insatser inom kommuner och landsting.

Vi kommer nu att redovisa några möjligheter till ALU-verksamhet med den förutsättningen att insatserna inte skall ersätta reguljära arbeten eller leda till en snedvridning av konkurrensen mellan olika företag. Det

är av vikt att arbetsförmedlingen och länsarbetsnämnderna är utomordentligt uppmärksamma i detta avseende.

Prop.
1993/94:66

Gemensamt gäller också att de ALU-projekt som stärker den enskildes möjligheter på arbetsmarknaden skall ges prioritet, liksom projekt som syftar till att skapa nya arbetstillfällen. För varje ALU-projekt skall finnas en ansvarig handledare som svarar för att uppgifterna fullföljs planenligt.

Det är viktigt att kvalitetsaspekten betonas inom ALU-verksamheten. Den ALU-anvisade bör under sin tid i ALU uppleva att han eller hon utträttat sysslor som stimulerar och leder till delaktighet. De ideella organisationernas roll i framtagandet och organiserandet av ALU-verksamheten bör samtidigt betonas.

Förberedelser för start av eget företag

Inom ramen för ALU bör de som förbereder start av eget företag kunna komplettera bristande kunskaper inom t.ex. företagsekonomi, marknadsföring och produkt- eller tjänsteutveckling. Dessutom bör de under handledning praktiskt kunna genomföra t.ex. marknadsundersökningar, inventering av finansieringskällor och ekonomiska kalkyler. Förberedelserna inkluderar även utveckling av företagsidéer. Framtagning av prototyper torde därför i många fall vara lämpliga ALU-projekt.

Vidare behöver bl.a. kvinnor, ungdomar och invandrare uppmuntras att delta i denna typ av verksamhet eftersom det finns stora, dolda "företagarresurser" inom grupperna.

Naturvård

Inom skogsvården lämpar sig framför allt stamkvistning och rågångsmarkering som ALU-verksamhet. Skogsvården behöver även ALU-insatser bl.a. när det gäller kartläggning av sumpskogar och inventeringar av nyckelbiotoper.

Inom landskapsvården kan projekt som restaurering av hagmarker, fäbodvallar, kulturlämningar av olika slag, markstädning, etc. utföras.

Miljösatningar på bred front

Inom miljöområdet finns många angelägna uppgifter som kan utföras som ALU-projekt. Likaså kan vårdinsatser inom naturskyddade områden och andra naturvårdsobjekt genomföras. Det finns t.ex. ett stort behov av åtgärder som rör vårdinsatser inom naturskyddade områden och andra naturvårdsobjekt och av inventeringar inom naturvårdsområdet. En prioritering av ALU på miljöområdet innebär åtgärder i syfte att minska miljöskulden och stimulera kretsloppsutvecklingen. Vidare kan kommunernas arbete inom miljövården stöttas tillfälligt genom t.ex. ALU-engagerade kommunala naturvårdsledare och miljöinformatörer. Det

finns också goda förutsättningar att använda ALU för engångsinsatser inom fastighetsdata- och lantmäteriområdet.

Prop.
1993/94:66

Kulturmiljövård

Inom kulturmiljövården finns ett antal projekt som är aktuella som ALU. Muséer och arkivinstitutioner har behov av inventeringar, registreringsarbete, katalogiseringar, fotovård, dokumentation samt kunskaps-spridning. Kulturmiljöminnen av olika slag kan rustas upp med hjälp av ALU-anvisade. Vård av fasta fornlämningar, liksom iordningställande av informationsplatser och skyltar, är angelägna uppgifter.

Det finns en möjlighet att inom ramen för ALU bedriva kulturverksamhet för olika målgrupper, bl.a. skolelever och flyktingar. Även inom andra sektorer av kulturområdet kan meningsfull ALU-verksamhet skapas.

Introduktion av flyktingar

ALU-anvisade kan delta i introduktionen av flyktingar och invandrare till svenskt arbets- och samhällsliv. Insatser för att förbättra invandrades språkkunskaper, introduktion i det svenska samhället och hjälp med praktik för ungdomar är exempel på andra uppgifter. Denna verksamhet kan kombineras med t.ex. teater-, musik- och sportverksamhet samt studiecirklar. Det viktiga är att både de ALU-anvisades och flyktingarnas kompetens tas tillvara.

Personer inom ALU kan även informera i skolor om bl.a. främlingsfientlighet och rasism och därmed komplettera skolans resurser i arbetet att motverka dessa fenomen.

Otraditionella yrkesval

Arbetslösa män och kvinnor med otraditionell utbildning, t.ex. inom vård och teknik, kan stärka sin yrkesidentitet, utveckla sina yrkeskunskaper och färdigheter genom ALU-verksamhet. ALU kan dessutom vara en bra form för att allmänt pröva vad ett otraditionellt arbetsområde innebär inför framtida studie- och yrkesval. Verksamheten får dock inte innebära att reguljärt arbete trängs undan.

Turism

ALU-projekt kan bedrivas för att mobilisera en ords eller bygds resurser för turism. Sådana projekt kan få sin inspiration i de kvalitéer som finns på orten - natur, jakt, fiske, kulturhistoria etc. ALU-anvisade kan sedan marknadsföra dessa; allt för att stimulera lokalt engagemang.

Turistföreningar kan, när det är omöjligt att uppbbringa annan finansiering, genom ALU-verksamhet få stöd i sin verksamhet. ALU-

anvisade kan t.ex. anlägga leder, iordningställa informationsplatser och underhålla båthamnar.

Prop.
1993/94:66

Idrotts- och friluftsliv

ALU-anvisade kan organisera olika former av fritidsaktiviteter. De kan stimulera till medvetenhet om kost och friskvård samt informera riskgrupper om hälsoproblem. Inom ramen för ALU är det även möjligt att anlägga och rusta upp motionsspår, underhålla mindre idrottsanläggningar etc. ALU-anvisade kan även aktivera ungdomar till fritidsaktiviteter.

Stödprojekt i Östersjöområdet

AMS bedriver redan nu - tillsammans med länsarbetsnämnderna och olika handelskamrar - ALU-projekt i Baltikum. Kvalificerade ALU-anvisade, t.ex. ekonomer, jurister, VD:ar, stöder baltiska företag med marknadsföring, bokslut, företagsutveckling etc.

Andra typer av stödprojekt kan också bedrivas. Svenska föreningar som samarbetar med länder i Östersjöregionen kan bedriva viss verksamhet, t.ex. natur- och miljövårdsarbete, inom ramen för ALU.

Kompletterande insatser för äldre och funktionshindrade

Engagerade och kompetenta ALU-anvisades insatser kan användas för att stimulera äldres och funktionshindrades tillvaro samt ge kompletterande stöd och hjälp. Frivilligorganisationer, som handikapprörelsen, pensionärsföreningar, Röda korset och kyrkliga organisationer, är lämpliga att organisera denna typ av verksamhet.

ALU-anvisade kan undersöka/inventera de funktionshindrades situation och behov m.m. i kommunerna i samråd med handikapprörelsen. Handikapporganisationerna har även behov av att få vissa typer av projekt utförda.

Samhällsinformation

Ideella organisationer kan bedriva bl.a. informationsverksamhet i skolorna om angelägna och opolitiska samhällsfrågor, t.ex. om handikapp, u-landsprojekt och missbruksproblem.

Insatser inom kommuner och landsting

Samtidigt som arbetslösheten är hög finns det omfattande uppgifter inom en rad samhällsområden där aktiva insatser är angelägna. Flertalet

kommuner och landsting har i dagsläget hårt ansträngd ekonomi. Det är viktigt i detta läge att kommunerna prioriterar de mest angelägna verksamheterna, såsom vård, omsorg och utbildning.

Prop.
1993/94:66

En viktig begränsning för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, vilken också gäller för ALU, är att insatserna inte får inkräkta på den reguljära arbetsmarknaden. Dessa får inte avse arbeten som annars skulle ha utförts av ordinarie arbetskraft.

En ALU-delegation

Arbetsmarknadsverket har fått fram en rad viktiga projekt för både deltagare och samhälle inom ramen för ALU. Arbetsförmedlingen har i början prövat sig fram på olika sätt för att få fram projekt efter skiftande lokala förutsättningar. Till skillnad mot t.ex. ungdomspraktik och utbildningsvikariat har dock resurserna för informationsinsatser om möjligheterna att anordna ALU-projekt varit relativt begränsade.

Med den nuvarande omfattningen på långtidsarbetslösheten talar starka skäl för ett intensifierat erfarenhetsutbyte och en ökad bredd på ALU-verksamheten. Arbetsmarknadsverket arbetar också i den riktningen. Erfarenhetsutbytet bör gälla såväl kvalitetskrav som att identifiera och koordinera behoven. Samtidigt måste också bevakas att ALU-verksamheten inte ersätter reguljära arbeten.

En delegation bör nu inrättas med tyngdpunkt av viktiga avnämare. Tillsammans med AMS skall den ha till uppgift att väsentligt utöka omfattningen av ALU för att dels starkt begränsa långtidsarbetslösheten, dels tillgodose angelägna samhällsuppgifter och utvecklingsbehov där insatser kan göras. Delegationen skall även tillsammans med AMS dra upp gränser för ALU-verksamheten så att den inte tränger in på den reguljära arbetsmarknaden. Målsättningen skall vara att erbjuda ALU-aktiviteter med en bredd och ett innehåll som tillgodoser så många långtidsarbetslösa som möjligt och därmed minimerar den skadliga långtidsarbetslösheten.

Delegationen skall bl.a.:

- informera, engagera och mobilisera näringsliv, kommuner, landsting, statliga myndigheter och frivilligorganisationer i arbetet med att ta till vara de insatser som de arbetslösa kan erbjuda,
- identifiera eftersatta områden där arbetslösa kan göra insatser utan att konkurrensförhållandena på marknaden påverkas,
- utarbeta program samt organisera insatser inom skilda samhällsområden och i samarbete med Arbetsmarknadsverket och andra berörda organ initiera och följa upp angelägna projekt,
- medverka till opinionsbildning, utvärdering och erfarenhetsutbyte.

ALU får dels inte vara reguljärt arbete, dels inte snedvrída konkurrensförhållandena på den lokala orten. Delegationen har därför en viktig uppgift i att se över gränsdragningsproblem så att ALU-projekt inte skall riskera att ersätta reguljära arbeten.

Delegationen skall bestå av en ordförande och representanter för AMS och de samhällsområden där omfattande insatser bedöms kunna genomföras. Ett sekretariat skall biträda delegationen. Delegationen bör i sitt arbete samråda med beredningen för främjande av den ideella sektorn, som ser över bl.a. sektorns sysselsättningsskapande roll.

Regeringen kommer senare att inrätta denna delegation. För verksamheten under innevarande budgetår bör högst 5 miljoner kronor få disponeras av medlen under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Högst 450 000 kronor av dessa bör få användas för förvaltningskostnader. Resterande medel avsatta för delegationen skall avse informationsinsatser och de övriga uppgifter för delegationen som vi nu har redovisat.

Volym och kostnader

Regeringen beräknade i 1993 års kompletteringsproposition (prop. 1992/93:150 bil. 8) att minst 50 000 personer i genomsnitt per månad skall omfattas av ALU-insatser under budgetåret 1993/94. Genom Arbetsmarknadsverkets omfattande insatser har åtgärden redan lyckats nå höga volymer. I början av oktober 1993 uppgick antalet till nära 50 000. Vi anser det nödvändigt att antalet ALU-anvisade ökar väsentligt under resten av innevarande budgetår.

ALU är en flexibel åtgärd som medför liten byråkrati. ALU är dessutom en kostnadseffektiv åtgärd. De ALU-anvisade får en ersättning i form av utbildningsbidrag, som motsvarar deras arbetslöshetsersättning. Den genomsnittliga ersättningen från arbetslöshetsförsäkringen är för närvarande ca 454 kr per dag. Kontant arbetsmarknadsstöd (KAS) är 198 kr per dag.

Alternativa arbetsmarknadspolitiska åtgärder är betydligt dyrare. Beredningsarbeten har en genomsnittlig statsbidragskostnad på ca 660 kr per dag. En upphandlad arbetsmarknadsutbildning kostar i genomsnitt ca 830 kr per dag. I dagens situation är det nödvändigt att erbjuda olika åtgärder till ett stort antal människor samt att begränsa kostnaderna. ALU är en lämplig åtgärd för att bekämpa långtidsarbetslösheten.

Genom en stor omfattning på ALU kan behovet av främst beredningsarbeten begränsas. Däremot bör ALU inte få inverka negativt på utnyttjandet av rekryteringsstödet. Detta är den stödform bland de nu nämnda som bör prioriteras. Vi vill här nämna att rekryteringsstödet snart kommer att bli föremål för en uppföljning och utvärdering.

För innevarande budgetår har medlen för kringkostnaderna till ALU-verksamheten beräknats till högst 207 miljoner kronor. Vi bedömer att detta belopp är för lågt med hänsyn till den omfattning på ALU-verksamheten som vi nu bedömer realistisk och nödvändig. Inte minst för insatser inom miljö- och naturvården är behovet stort av kringkostnadsmedel. Vi föreslår därför att beloppet bestäms till högst 450 miljoner kronor under innevarande budgetår inom ramen för disponibla medel under anslaget Arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Vidare anser vi att det i vissa fall skall vara möjligt att ge de ALU-anvisade särskilt bidrag i form av resekostnadsersättning. Det gäller främst ALU-anvisade i glesbygd som inte kan få en anvisning på hemorten eller inom normalt pendlingsavstånd. I undantagsfall bör därför bidrag kunna lämnas till de anvisade som har särskilt höga resekostnader. Vi föreslår därför att högst 15 miljoner kronor av medlen under nyss nämnda anslag får användas till detta ändamål.

Arbetslivsutveckling skall vara en tillfällig åtgärd för arbetslösa med arbetslöshetsersättning i det rådande svåra arbetsmarknadsläget. I den s.k. stabiliseringspolitiska propositionen hösten 1992 (prop. 1992/93:50 bil. 8) gjorde vi bedömningen att åtgärden skulle sträcka sig fram t.o.m. den 31 december 1994. Vi föreslår nu att perioden förlängs t.o.m. den 30 juni 1995. Förslaget bör föranleda en lag om fortsatt giltighet av lagen (1992:1331) om arbetslivsutveckling.

Uppföljning av arbetslivsutvecklingen

Regeringen gav den 15 april 1993 AMS i uppdrag att göra en uppföljning av arbetslivsutvecklingen. AMS redovisade uppdraget den 28 maj 1993. Av redovisningen framgår bl.a följande:

Det övervägande antalet ALU-projekt drivs av föreningar, kommuner och ideella organisationer. De vanligaste sysslorna som utförs inom ALU är reparation och underhåll, uppgifter inom administration samt natur- och miljövård. Någon direkt undanträngningseffekt kunde inte påvisas gentemot reguljärt arbete eller beredskapsarbete.

Länsarbetsnämnderna har haft olika prioriteringar vid val av ALU-projekt. Ungefär hälften av nämnderna har prioriterat projekt som anordnats av föreningar, kommuner, fackliga och folkbildningsorganisationer. Ungefär vart tredje län har prioriterat projekt som syftar till att utveckla näringslivet och som kan leda till nya arbetstillfällen. Länen har även prioriterat personalintensiva projekt och projekt som är lämpade för vissa grupper, såsom kvinnor, tjänstemän och byggnadsarbetare.

Det finns betydande skillnader mellan länen när det gäller uppläggning och genomförande av förberedelse för att starta eget inom ramen för ALU. När det gäller innehållet i förberedelserna ligger tyngdpunkten på marknadsundersökningar, utveckling av affärsidéer och kunskaper om marknadsföring. Som regel samarbetar arbetsförmedlingen med myndigheter och organisationer som har särskild kompetens inom området, som Utvecklingsfonden, Nyföretagarcentrum, Trygghetsråd och kommunernas näringslivssekretariat.

Kringkostnadsmedlen har använts på mycket olika sätt i länen och förbrukningen har varierat starkt. En av länsarbetsnämnderna har låtit ALU-anordnaren få betala för kringkostnader som "motprestation" för de ALU-anvisades insats.

Arbetslöshetstiden före en ALU-anvisning har i genomsnitt varit 249 dagar. Ungefär 25 % av de anvisade har varit arbetslösa mer än ett år innan de fått en ALU-plats. De anvisade har haft en ALU-plats i fem

månader i genomsnitt. Endast ett par procent har avbrutit sin ALU-period och då i de flesta fall därför att de har fått arbete.

Två av tre har fått sin ALU-plats genom arbetsförmedlingen. Drygt en av fem har skaffat platsen själv. Resten, 13 %, har fått platsen genom någon annans initiativ.

Arbetsmarknadsdepartementet har i augusti i år givit konsultföretaget TEMO i uppdrag att göra en ny uppföljning av arbetslivsutvecklingen. TEMO skall intervjuva 1 000 ALU-anvisade, 100 ALU-anordnare och 50 arbetsförmedlingar. Uppföljningen är framför allt en attitydundersökning, där de tillfrågade får ge sina synpunkter på åtgärden. I uppföljningen ställs också frågor om ALU medför undanträngningseffekter på den reguljära arbetsmarknaden. Uppföljningen beräknas kunna redovisas i slutet av november 1993.

6 Ett generellt anställningsstöd

Regeringens förslag: Ett generellt anställningsstöd för arbetsgivare införs. Stödet innebär att för en nettoökning av sysselsättningen under år 1994, jämfört med antalet sysselsatta i september 1993, medges avdrag av arbetsgivaravgifterna med 15 procentenheter.

Skälen för regeringens förslag: Det finns nu många tecken på att den svenska ekonomin befinner sig i inledningsfasen av en konjunkturuppgång. Den utlandskonkurrerande delen av näringslivet har fått en väsentligt stärkt position. Samtidigt talar erfarenheterna för att effekterna på arbetsmarknaden av en ökad ekonomisk aktivitet kommer att märkas betydligt senare, ibland med en eftersläpning på upp till ett år. Effekterna av de strukturellt angelägna åtgärder som regeringen tidigare förslagit och som föreslås i dag kommer att få genomslag successivt.

Det är angeläget att i högre grad inrikta stödåtgärderna på den reguljära arbetsmarknaden och att uppmuntra tidigareläggning av sådana anställningar för att reducera antalet arbetslösa samt att minska behovet av arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Av dessa skäl är det även angeläget att ersätta övertidsarbete med vanliga arbeten.

Vi föreslår därför att ett generellt anställningsstöd införs. Syftet är också att stimulera till en ökad sysselsättning på den reguljära arbetsmarknaden. Genom att rikta åtgärden direkt till arbetsgivarna påverkas inte övriga arbetsmarknadspolitiska åtgärder och arbetsförmedlingen belastas inte med ytterligare uppgifter. Stödet skall gälla samtliga kategorier av arbetsgivare utom statliga myndigheter och statliga affärsdrivande verk.

Det generella anställningsstödet bör utformas så att en arbetsgivare, som efter den 30 september 1993 har ökat antalet anställda, får under år 1994, vid beräkningen av de arbetsgivaravgifter som skall betalas enligt 2 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter, för varje månad göra ett avdrag. Detta skall motsvara 15 procent av avgiftsunderlaget enligt

2 kap. 3-5 §§ i nämnda lag multiplicerat med det antal anställda som vid månadens utgång överstiger antalet anställda efter utgången av september 1993 (nyanställda) dividerat med antalet anställda vid utgången av månaden. Stödnivån motsvarar ungefär den s.k. skattedelen av de sociala avgifterna. För nyanställningar som sker senast under januari utgår stödet hela år 1994, medan stödperioden blir kortare för anställningar som sker senare under år 1994. Genom denna konstruktion uppmuntras snabba sysselsättningsökningar. Ökning av anställda som föranleds av överflyttning av anställda mellan arbetsgivare med intressegemenskap och vid förvärv av verksamhet skall inte berättiga till avdrag.

Stödet skall baseras på den som innehar anställning med en arbetstid om minst 17 timmar per vecka.

Genom denna konstruktion reduceras marginalkostnaden för nyanställningar, vilket innebär en stimulans till expansiva företag utan att betydande statsfinansiell belastning uppkommer. Åtgärden kan antas ge upphov till betydligt fler och säkrare nya arbeten än vad en ytterligare allmän sänkning av arbetsgivaravgifterna skulle medföra. Den gör det också lönsamt för arbetsgivarna att omvandla övertid till anställningar. Det är viktigt att denna möjlighet tas tillvara. Åtgärden gynnar de arbetslösa samtidigt som trycket på lönekostnadsökningar inte påverkas. Genom att åtgärden införs i ett extremt konjunkturläge och genom att den görs tidsbegränsad undviks problem som skulle kunna uppkomma med ett permanent marginellt anställningsstöd. Omvandlingstrycket i ekonomin bibehålls.

För att beräkna effekten av GAS på de offentliga finanserna krävs information dels om vilka sysselsättningsökningar som skulle komma att ske även om GAS inte infördes, dels om vilken sysselsättningsökning som sker på grund av GAS. Sådan information saknas.

Som ett räkneexempel kan dock nämnas att en stödberättigad sysselsättningsökning som skulle ha skett även utan GAS på 70 000 personer skulle leda till en försämring av de offentliga finanserna på ca 1,6 miljarder kronor. Om införandet av GAS leder till en sysselsättningsökning utöver vad som annars skulle ha skett motsvarande ca 20 000 sysselsatta (motsvarande 12 000 genomsnittliga årsarbeten) skulle detta förstärka de offentliga finanserna med ca 1,5 miljarder kronor. GAS skulle under dessa antaganden ge en nettobudgeteffekt för den offentliga sektorn nära noll medan företagets och hushållens sammanlagda inkomster skulle öka med produktionstillskottet motsvarande ca 2,2 miljarder kronor.

Stödet bör regleras i en särskild lag om generellt anställningsstöd. Förslaget föranleder också att en hänvisning till det generella anställningsstödet införs i 1 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter.

Regeringen kommer att besluta om en utvärdering av stödet sedan det varit i gång en tid.

7 Bidrag till samlingslokaler

Prop.
1993/94:66

Våren 1993 beslutade riksdagen (bet. 1992/93:FiU30, rskr. 1992/93:447) om bidrag för om-, till- och nybyggnad samt reparation av allmänna samlingslokaler. Budgetåret 1993/94 disponerar Boverket 50 miljoner kronor för bidrag till objekt med en övre total kostnad om högst 6 miljoner kronor. Bidrag får i stödområdena utgå med högst 70 % av arbetskraftskostnaden och utanför stödområdena med högst 65 % av arbetskraftskostnaden.

Endast ett fåtal ansökningar om bidrag enligt dessa regler har hittills kommit in till Boverket. Anledningen är att reglerna i de flesta fall är mer oförmånliga och krångliga än de som angivits i tidigare sysselsättningsmotiverade beslut, då bidrag lämnades enligt förordningen (1989:288) om stöd till allmänna samlingslokaler. Enligt denna förordning utgör det statliga bidraget 50 % av bidragsunderlaget.

Det är angeläget att de medel som Boverket nu disponerar kan utnyttjas. I det rådande arbetsmarknadsläget är det av yttersta vikt att inga arbetstillfällen går till spillo, i synnerhet när medel redan anvisats för att snabbt skapa angelägna arbeten. En miljon kronor i statligt bidrag till samlingslokaler beräknas generera fem till sex årsarbeten.

Bidragsreglerna bör därför ändras, så att Boverket antingen får lämna bidrag enligt nu gällande regler, eller enligt nyss nämnda förordning om stöd till allmänna samlingslokaler. Bidrag bör emellertid endast få lämnas till objekt med en övre total kostnad om högst 6 miljoner kronor. Arbetena skall bedrivas med arbetskraft som anvisas eller godkänns av arbetsförmedlingen. Objekt och tidpunkt när arbetena skall sätta igång skall beslutas efter samråd med länsarbetsnämnden. Vid val av objekt skall projekt i sysselsättningssvaga områden prioriteras.

8 Författningskommentarer

8.1 Förslag till lag om generellt anställningsstöd

1 §

I paragrafen anges vilka arbetsgivare som kan komma i fråga för det generella anställningsstödet. Undantag görs endast för statliga arbetsgivare, dvs. statliga myndigheter och statens affärsdrivande verk. Lagen gäller således bl.a. kommuner, landsting och statliga bolag.

2 §

I paragrafen anges vad som avses med begreppet anställd. Den valda 17-timmarsgränsen knyter an till den gräns som gäller i bl.a. lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring. Det generella anställningsstödet ges jämsides med rekryteringsstöd och stöd enligt lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter. Även uppdragstagare som saknar F-skatte-

bevis och där således den som betalar ut ersättningen skall betala arbetsgivaravgifter omfattas i förevarande lag av begreppet anställd.

Prop.
1993/94:66

3 §

Det generella anställningsstödet ges till arbetsgivare som efter den 30 september 1993 har ökat antalet anställda. Stödet ges i form av ett avdrag från de arbetsgivaravgifter som arbetsgivaren skall redovisa i sin uppbördsdeklaration enligt bestämmelserna i lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare. Det är således arbetsgivaren själv som beräknar avdragets storlek i samband med att han redovisar arbetsgivaravgifterna. Kontroll av att lämnade uppgifter är riktiga får ske genom revision.

4 §

I paragrafen anges hur avdraget beräknas. Avdrag medges för nyanställda med 15 procent av arbetsgivarens genomsnittliga avgiftsgrundande ersättning till sina anställda. Med nyanställda avses det antal anställda som vid månadens utgång överstiger antalet anställda vid utgången av september 1993. Jämförelsen med förhållandena vid utgången av september 1993 innebär för nyetablerad verksamhet att avdrag får göras med ett belopp som motsvarar 15 procent av avgiftsunderlaget.

5 §

Bestämmelsen avser, liksom regeln i 6 §, att hindra kringgående av bestämmelserna om generellt anställningsstöd. Stödet skall inte ges när anställda flyttats från en verksamhet till en annan om det föreligger intressegemenskap mellan arbetsgivarna, t.ex. från ett bolag till ett annat inom en koncern. Stöd skall inte heller ges i det fall en kommun flyttar över viss verksamhet till ett fristående bolag ägt av kommunen. Detsamma gäller vid byte av företagsform, t.ex. från enskild näringsverksamhet till aktiebolag eller handelsbolag. Stödet är knutet till arbetsgivaren. Stöd ges således inte heller när en arbetsgivare som redovisar källskatt och arbetsgivaravgifter avseende olika verksamheter under särskilda redovisningsnummer flyttar anställda från en verksamhet till en annan.

6 §

Det generella anställningsstödet omfattar nyanställningar. Stöd skall därför inte ges när en verksamhet förvärvats från annan arbetsgivare. Paragrafen omfattar samtliga typer av förvärv, alltså även verksamhet som förvärvats genom universalsuccession, t.ex. arv, gåva eller bodelning. Uttryckssättet "förvärvats eller övertagits" avser att tydliggöra att bestämmelsen omfattar också situationer när verksamhet som drivs i offentlig regi tas över av en privat arbetsgivare, t.ex. kommunalt daghem tas över av ett föräldrakooperativ, och när kommun tar över verksamhet som tidigare drivits i landstingskommunal regi. Även i ett fall som detta skall jämförelse göras med förhållandena vid utgången av september 1993 i den förvärvade eller övertagna verksamheten.

7 §

Paragrafen motsvarar 9 § tredje stycket lagen om nedsättning av socialavgifter.

Prop.
1993/94:66

8 §

Som framgår av kommentaren till 3 § skall det generella anställningsstödet utgå i form av ett avdrag från de arbetsgivaravgifter som arbetsgivaren redovisar i uppbördsdeklarationen. Belopp som dragits av skall anses avse folkpensionsavgift.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 oktober 1993

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden Friggebo, Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Svensson, af Ugglas, Dinkelspiel, Hellsvik, Wibble, Björck, Könberg, Lundgren, Unckel, Ask.

Föredragande: statsrådet Hörnlund

Regeringen beslutar proposition 1993/94:66 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder för ungdomar och långtidsarbetslösa, m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgiv- ningsbemyndigande
--------------------	---

Lag om ändring i lagen 2 §
(1992:322) om ungdoms-
praktikanter

